

Sygnatura akt XIII GC 183/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 19 października 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Chańko

Protokolant: stażysta Izabela Ćwiklińska

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2016 roku w Łodzi

na rozprawie sprawy z powództwa M. K.

przeciwko E. D.

o zapłatę

1. zasądza od E. D. na rzecz M. K. kwotę 5.685,98 zł (pięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt pięć złotych i dziewięćdziesiąt osiem groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 19 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od E. D. na rzecz M. K. kwotę 1.317 zł (tysiąc trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt XIII GC 183/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 grudnia 2014 roku powód M. K. wniósł o zapłatę od E. D. kwoty 5.685,98 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 19 października 2014 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu podniesiono, że powód wykonał usługę transportową na rzecz pozwanej, polegającą na przewiezieniu towaru w ramach transportu zagranicznego. Pozwana nie zapłaciła za przewóz, mimo wezwania jej do zapłaty.

/pozew, k. 2-4/

Nakazem zapłaty z dnia 30 stycznia 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie uwzględnił w całości żądanie pozwu.

/nakaz, k. 17/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 23 lutego 2015 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwana zaprzeczyła, aby zlecała powodowi wykonanie transportu. Pozwana nie podpisała zlecenia, a nadto załączony do pozwu dokument zlecenia wystawiony jest na rzecz P. P. (...). Wreszcie, pozwana zaprzeczyła wykonaniu usługi na jej rzecz, skoro powód nie załączył listu CMR, co stanowiło warunek dokonania zapłaty.

/sprzeciw, k. 24-25/

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podniosła, że do momentu skierowania sprawy na drogę sądową, fakt wykonania zlecenia był bezsporny między stronami, ale pozwana kwestionowała zakres i jakość wykonania zlecenia.

Pozwana obciążyła powoda kwotą 1.684,80 złotych w formie noty obciążeniowej, za nieterminowe wykonanie zlecenia. Jednocześnie powód wniósł o skierowanie sprawy do mediacji.

/odpowiedź na sprzeciw, k. 59-60/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. D. prowadząca firmę (...) - (...) E. D. wystawiła zlecenie transportowe nr (...). Przedmiotem zlecenia był transport mrożonki w temperaturze -18°C na trasie z L. (B.) do (...) w K.. Zgodnie ze zleceniem, załadunek miał nastąpić w dniu 12 sierpnia 2014 roku, a rozładunek w dniu 14 sierpnia 2014 roku „po dojechaniu”.

Jako osoba wskazana do kontaktu po stronie dającego zlecenie wpisano R. S.. Zlecenie wystawiono na firmę (...) P. P.. Jako kierowcę wymieniono P. J. i T. B.. Na zleceniu dokonano ręcznie dopisków” (...) oraz „palety na wymianę”.

/zlecenie, k. 12 i k. 94/

Warunkami zapłaty za zlecenie było: podpisanie zlecenia, CMR podpisany czytelnie albo pieczętą, oryginały faktur, list przewozowy, podpisanie dokumentu WZ.

/zlecenie, k. 14 i k. 94-96/

W dniach 12 sierpnia 2014 roku – 14 sierpnia 2014 roku powód wykonał przewóz 22.500 kg mrożonek z firmy (...) w B. do firmy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Kierowcą na trasie był J. T.. W rubryce 16 listu CMR, w miejscu przeznaczonym na podpis odbiory, zaznaczono, że „palety wymieniono – 30 szt.”. W. Zakłady (...) w dniu 14 sierpnia 2014 roku potwierdziły przyjęcie 30 sztuk palet Euro.

/kopia listu CMR, k. 61, kopia (...), k. 106, przyjęcie palet, k. 63, wydanie palet, k. 64/

Transport dotarł do W. Zakładów (...) w K. w dniu 14 sierpnia 2014 roku dopiero o godzinie 12.15. Zgodnie z telefonicznymi ustaleniami samochód miał dotrzeć na miejsce do godziny 6.00. Okoliczność opóźnionego przywiezienia ładunku stwierdzał protokół godziny przyjazdu na rozładunek, podpisany przez przedstawiciela ochrony odbiory oraz kierowcę powoda J. T..

Na protokole uczyniono odrębną adnotację, o obciążeniu (...).D. kwotą (...) z tytułu opóźnienia.

/protokół, k. 67/

W dniu 14 sierpnia 2014 roku M. M. pracownik W. Zakładów (...) w K. napisał do R. S., że do godziny 9:57 nie przyjechał transport brukselki. Odbiorca obciążył pozwaną karą umowną za brak terminowego rozładunku towaru w kwocie 250 euro, oraz po 50 euro za każdą godzinę opóźnienia. Godzina dojazdu miała zostać odnotowana po przybyciu transportu z firmy (...).

/e-mail, k. 68/

W dniu 14 sierpnia 2014 roku M. K. powiadomił R. S. na adres e-mail (...), że z powodu odbioru godzin weekendowych auto będzie na rozładunku z lekkim opóźnieniem ok. godziny 13.00.

W odpowiedzi R. S. w dniu 17 sierpnia 2014 roku wskazał, że w rozmowie telefonicznej z dnia 12 sierpnia 2014 roku wyznaczył ośmiogodzinne okno rozładunkowe między godziną 22-6 rano. Przedstawiciel pozwanej zarzucał przyjęcie zlecenia, ze świadomością, że kierowca musi odebrać godziny weekendowe i nie zdąży dowieźć transportu w oknie rozładunkowym.

/korespondencja e-mail, k. 69-71/

Pozwany w treści zlecenia wskazał nieznanego powodowi podmiot, niemniej istotne warunki zlecenia uzgodnił z powodem telefonicznie. W dniu 12 sierpnia 2014 roku R. S. rozmawiał z M. K. odnośnie zlecenia, przekazując wymogi co do terminu rozładunku. Powód o zleceniu dowiedział się ze strony internetowej, a z osobą wskazaną w zleceniu, jako kontakt do pozwanej - rozmawiał jedynie telefonicznie.

/zeznania M. K., k. 104/

W dniu 20 sierpnia 2014 roku, powód wystawił fakturę o numerze (...) wobec pozwanej, opiewającą na kwotę 5.685,98 złotych za transport na trasie B. – P. na podstawie zlecenia nr (...).

/faktura, k. 16 i k.92/

W dniu 3 września 2014 roku pozwana wystawiła notę obciążeniową nr (...) na kwotę 1.684,80 złotych za nieterminowe wykonanie zlecenia nr (...). Notę księgową podpisał w imieniu pozwanej R. S..

/nota obciążeniowa, k. 65 i 91, zwrot noty, k. 90/

W dniu 8 grudnia 2014 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty należności w kwocie 5.685,98 złotych za transport udokumentowany fakturą z dnia 20 sierpnia 2014 roku, o numerze (...).

/wezwanie, k. 15/

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pismem z dnia 25 sierpnia 2014 roku R. S. – odmówił zapłaty kwoty wskazanej w wezwaniu do momentu dostarczenia: zlecenia wystawionego na (...) oraz „podpisanej noty obciążeniowej za nie terminowe wykonanie usługi”. R. S. wskazał, że pozostała do zapłaty kwota zostanie natychmiast uregulowana po dostarczeniu żądanych dokumentów.

/pismo, k. 28 i k. 93, dowód nadania, k. 29/

Na rozprawie w dniu 14 września 2016 roku złożono wniosek o przesłuchanie R. S. w charakterze świadka. R. S., jak wynikało ze złożonego na rozprawie notarialnego pełnomocnictwa był pełnomocnikiem pozwanej. Z treści pełnomocnictwa wynikało, że R. S. jest zięciem pozwanej, zatem jako osobie najbliższej przysługiwało mu prawo do odmowy składania zeznań. R. S., pouczone o tym prawie, odmówił składania zeznań. Powyższe nie wyklucza jednak możliwości potwierdzenia okoliczności faktycznych – w tym faktu złożenia podpisu na dokumencie złożonym do k. 97 – odpowiedzi na wezwanie do zapłaty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w całości.

Strony łączyła umowa przewozu międzynarodowego, regulowana przez Konwencję CMR. Na wstępie należy zauważyć, że roszczenie powoda zostało wykazane co do zasady, jak i co do wysokości dokumentami: zleceniem transportu, fakturą oraz listem CMR.

Zgodnie z art. 4 Konwencji, dowodem zawarcia umowy przewozu jest list przewozowy. Brak, nieprawidłowość lub utrata listu przewozowego nie wpływa na istnienie ani na ważność umowy przewozu, która mimo to podlega przepisom niniejszej Konwencji. Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że zlecenie zostało wystawione na rzecz innego podmiotu, niż powód. Niemniej, mimo braku spójności oznaczenia przewoźnika w treści zlecenia transportowego, korespondencja e-mail między stronami wskazuje, że istotne warunki zamówienia zostały ustalone w rozmowie telefonicznej między powodem a R. S.. W tym kluczowa, z punktu widzenia ustaleń strony pozwanej z odbiorcą kwestia okna czasowego na rozładunek również została podana powodowi telefonicznie. Godziny przyjazdu na rozładunek nie wskazano w zleceniu, ale miała ona istotne znaczenie dla odbiorcy w świetle organizacji pracy w zakładzie przetwórstwa.

Pozwany kwestionował sam fakt zawarcia umowy z powodem, kwestionując zlecenie transportu, wystawienie noty obciążeniowej oraz autentyczność dokumentów, którymi posługiwał się powód. Zarzuty te były jednak niezasadne.

R. S., który zgodnie z treścią zlecenia był osobą wskazaną do kontaktów, prowadził korespondencję e-mail zarówno z odbiorcą (...) K., jak i z powodem. Nadto, na rozprawie w dniu 14 września 2016 roku R. S. potwierdził, że podpis pod odpowiedzią na wezwanie do zapłaty jest złożony przez niego. Treść odpowiedzi na wezwanie do zapłaty zaś stanowiła początek dowodu na piśmie, którego konsekwencją jest uznanie za prawdziwe treści wynikających z pozostałych dokumentów, którym pozwany zaprzeczył. Po pierwsze, dokument ten odwołuje się do wezwania do zapłaty kwoty 5.685,98 złotych i na taką samą kwotę powód wystawił fakturę za zlecenie transportowe (...). Po drugie, dokument ten odwołuje się do noty obciążeniowej za nieterminowe wykonanie usługi. Pozwany wystawił notę w związku z nie terminowym dostarczeniem mrożonki. Po trzecie, kwota noty obciążeniowej 1684,80 złotych zaś koresponduje z treścią e-maili kierowanych przez M. M. pracownika W. Zakładów (...) w K. do pozwanego o obciążeniu karą umowną za opóźnienie: 250 euro za samo opóźnienie i po 50 euro za każdą godzinę po 9.00. Po czwarte, na protokole przyjęcia transportu odnotowano godzinę 12.15 i obciążenie kwotą 400 euro, czyli łącznie 150 euro za trzy godziny opóźnienia oraz 250 euro za nieterminową dostawę. W konsekwencji, 400 euro kary stanowiło równowartość 1.684,80 złotych, którymi odbiorca obciążył pozwaną, ta zaś zamierzała potrącić tę kwotę z wynagrodzeniem powoda za transport. Skoro pozwana zmierzała do obciążenia powoda kosztami wywołanymi opóźnieniem – to prawdziwe są twierdzenia powoda, że na etapie poprzedzającym pozew, fakt istnienia umowy nie był sporny.

Jednakże kluczowe znaczenie należy przydać złożonemu przez (...) w K. dokumentowi, stanowiącemu kopię posiadanego przez odbiorcę oryginału dokumentu CMR. Z dokumentu tego wynika, że transportu dokonała firma powoda, zaś rozładunek dokonywał się w obecności J. T. – pracownika powoda, którego podpis znajduje się w rubryce 15 listu CMR.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Konwencji, regulującym kwestie dowodu wykonania przewozu, w braku przeciwnego dowodu list przewozowy stanowi dowód zawarcia umowy, warunków umowy oraz przyjęcia towaru przez przewoźnika.

Z dowodem tym, złożonym przez odbiorcę na zarządzenie Sądu korespondują zaś dokumenty związane z potwierdzeniem opóźnienia i przyjazdu na rozładunek o godzinie 12.15. Okoliczności te potwierdza korespondencja między pozwaną a odbiorcą, gdzie jeszcze przed dotarciem transportu na miejsce, odbiorca informował o obciążeniu karą za opóźnienie. W ocenie Sądu zatem wszystkie dokumenty złożone w sprawie są wiarygodne. Żaden nie został sfałszowany lub wygenerowany w celu dowiedzenia nieistniejącego roszczenia.

Powód przedstawił przy tym zlecenie transportowe z k. 94, przekreślone na czerwono i zawierające dyspozycję „storno”. Na czerwono w dokumencie zlecenia podkreślono oznaczenie przewoźnika F. P. P.. Adnotacja storno służy, w zależności od koloru storna, anulowaniu zapisu lub jego poprawieniu. Storno czerwone należy traktować, jako zmianę podkreślonego zapisu, a zatem zastąpienie przewoźnika wskazanego pierwotnie przez powoda, który jak wynika z listu CMR faktycznie wykonał transport na zlecenie pozwanego. Uprawnienie do storna to wyraz szerszego uprawnienia nadawcy do dysponowania towarem w trakcie transportu. Podkreślenie przewoźnika oznaczało zatem zmianę dotychczasowego przyjmującego zlecenie, na firmę powoda, przy zachowaniu pozostałych warunków przewozu, jak trasa, termin, cena, rodzaj towaru.

Konsekwencją powyższego, jest jednak ocena, że pozwana bez podstawnie odmówiła zapłaty. Pozwana miała bowiem możliwość wystawienia rzetelnego zlecenia, na podmiot, który miał w rzeczywistości wykonać przewóz, ale wystawiła zlecenie na innego przewoźnika. Celem takiego wystawienia zlecenia było w ocenie Sądu wykorzystanie zarzutów formalnych wynikających z treści zlecenia przewozu, aby uniknąć zapłaty za transport. Skoro bowiem zlecenie wymieniało innego przewoźnika, powód nie mógłby wykazać się wszystkimi wymaganymi przez pozwanego dokumentami. Jedyne zlecenie jakim dysponował, było wystawione na inny podmiot. Ponieważ szczegóły transportu uzgodniono ustnie, w dniu rozpoczęcia zlecenia, to żądanie przedstawienia zlecenia wystawionego na powoda było żądaniem niemożliwym do spełnienia. Pozwana zaś od okazania zlecenia uzależniła wypłatę wynagrodzenia za transport.

Mając powyższe na względzie odmowę zapłaty należało uznać za retorsję za opóźnienie w wykonaniu transportu. Motywację strony pozwanej ujawnia e-mail R. S., zarzucający powodowi lekkomyślność w zorganizowaniu transportu. Niemniej, całokształt okoliczności faktycznych wskazuje na to, że powód przyjął zlecenie, które było pilne i do którego nie mógł się przygotować zawnazsu. Zlecenie zostało wykonane przez powoda, potwierdzone listem CMR, wskazującym powoda jako przewoźnika, zatem odmowa zapłaty ze strony pozwanej była nieuzasadniona.

Na marginesie, praktyka strony pozwanej, by powierzać zlecenia przewozu w formie ustnej, a następnie kwestionować treść zlecenia z powołaniem na postanowienia zawarte w tym zleceniu - nie może znaleźć uznania w oczach Sądu. W prawie cywilnym immanentna jest zasada, że nikt nie można czerpać korzyści z własnej niegodziwości. Postawa strony pozwanej, tak na etapie przed procesowym, jak i w trakcie procesu, polegająca na głośnym zaprzeczaniu wszelkim okolicznościom faktycznym, w sytuacji, gdy część oświadczeń pochodziła wprost od przedstawiciela tej strony – R. S. - stanowiła zaprzeczenie zasady lojalności procesowej.

Przechodząc do kwestii wysokości roszczenia, to pozwana wprost zanegowała w toku rozprawy wystawienie noty obciążeniowej wobec powoda. Skoro pozwana wprost wskazuje, że nie potrącała należności z tytułu kary umownej, Sąd przyjął, że do takiego potrącenia z wynagrodzeniem powoda nie doszło. Oczywiście zaprzeczanie treści noty stanowiło element taktyki procesowej, zmierzającej do wykazania, że powództwo było nieudowodnione. Przyznanie, że doszło do wystawienia noty, potwierdzałoby w sposób dorozumiany udzielenie zlecenia. Jednakże wybór taktyki procesowej stanowi, w kontradyktoryjnym procesie, decyzję strony. Zaprzeczając konsekwentnie istnieniu zobowiązania, pozwana wykluczyła również, że dokonała potrącenia równowartości 400 euro. Nadmienić trzeba, że pozwana nie przedstawiła także dowodów na fakt poniesienia kary na rzecz odbiorcy. Brak w sprawie potwierdzenia przelewu, obniżenia wynagrodzenia za spedycję lub innych dowodów na spełnienie świadczenia objętego notą obciążeniową. Zatem w ocenie Sądu pozwany wierzycelności wzajemnej i faktu potrącenia nie udowodnił.

W świetle powyższego powód udowodnił całość roszczenia dochodzonego pozwem.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., stanowiącego – zgodnie z dyspozycją art. 359 § 1 k.c. – formalne, ustawowe źródło odsetek, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, choćby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Należy zważyć, iż na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 poz. 1830) z dniem 1 stycznia 2016 r. zmianie uległa treść powołanych przepisów art. 359 k.c. i art. 481 k.c. Obecnie należy rozróżnić odsetki ustawowe, o których mowa w art. 359 § 2 k.c. od odsetek za opóźnienie wskazanych w art. 481 § 2 k.c. Odsetki te różnią się co do ich ustawowo określonej wysokości. Z tych powodów Sąd w wyroku zasądził do dnia 31 grudnia 2015 r. odsetki ustawowe (to jest odsetki w wysokości określonej w art. 359 w brzmieniu sprzed zmiany Kodeksu cywilnego dokonanej ww ustawą), zaś od dnia 1 stycznia 2016 r. odsetki ustawowe za opóźnienie, czyli odsetki w wysokości określonej w znowelizowanym przepisie art. 481 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Pozwana przegrała proces w całości. Powód zaś poniósł koszty opłaty od pozwu – 100 złotych, wynagrodzenia pełnomocnika 1.200 złotych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 złotych. Łącznie koszty postępowania wynoszą 1.317 złotych, zasądzone w punkcie 2 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

7 listopada 2016 roku.